

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	BABEŞ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
1.2 Kar	FIZIKA KAR
1.3 Intézet	FIZIKA INTÉZET - MAGYAR TAGOZAT
1.4 Szakterület	Fizika
1.5 Képzési szint	Licensz
1.6 Szak / Képesítés	Fizika

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	FLM1205 - Elektromosság és mágnesség I / Electricitate și magnetism I / Electricity and Magnetism I						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	conf. dr. Simon Alpár						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	conf. dr. Simon Alpár						
2.4 A laboratóriumi gyakorlatért felelős tanár neve	conf. dr. Simon Alpár						
2.5 Tanulmányi év	1	2.6 Félév	2	2.7 Értékelés módja	E	2.8 Tantárgy típusa	DF

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből:						
3.2 előadás	2	3.3 szeminárium	1	3.4 laboratóriumi gyakorlat	1			
3.5 Tantervben szereplő össz-óraszám	56		melyből:					
3.2 előadás	28	3.3 szeminárium	14	3.4 laboratóriumi gyakorlat	14			
A tanulmányi idő elosztása:								óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása								56
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás								9
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása								28
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)								1
Vizsgák								4
Más tevékenységek:								0
3.9 Egyéni munka össz-óraszama								98
3.10 A félév össz-óraszama								154
3.11 Kreditszám	6							

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	• nincsenek
4.2 Kompetenciabeli	• a középiskolai tananyag alapos ismerete • középszintű matematikai ismeretek

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• tábla • számítógép, multimédiás eszközök (alkalomszerűen)
5.2 A szeminárium lebonyolításának feltételei	• tábla • számítógép, multimédiás eszközök (alkalomszerűen)

5.3 A laboratóriumi gyakorlatok lebonyolításának feltételei	• tábla • számítógép, multimédiás eszközök (alkalomszerűen) • szakeszköztár

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

6.1 Szakmai kompetenciák	C1. A fizika törvényeinek és elveinek megfelelő azonosítása és használata. C2. Adatelemző és adatfeldolgozó szoftvercsomagok és informatikai rendszerek használata. C3. Fizika feladatok adott feltételek mellett történő megoldása, numerikus és statisztikai módszerek segítségével. C4. Fizikai ismeretek alkalmazása úgy kapcsolódó területekről származó feladatokban, mint megszokott laboratóriumi eszközökkel végzett kísérletek esetén. C5. Oktató, tudományos és népszerűsítő jellegű információk elemzése és kommunikálása a fizikában. Szoftverek és virtuális eszközök fejlesztése és használata fizikai feladatok megoldásában. C6. Fizikai kérdések interdiszciplináris megközelítése.
6.2 Transzverzális kompetenciák	CT1. Szakmai feladatok hatékony és felelősségteljes ellátása a deontológiai jogszabályok betartásával. CT2. Csapatmunkában való hatékony részvétel különböző beosztásokban. A szakmai szerepek és felelősségek munkacsoporton belüli azonosítása, hatékony kommunikációs technikák alkalmazása, illetve csapatmunkában való hatékony részvétel különböző beosztásokban. CT3. Az információk, a kommunikációs források és a szakmai képzések hatékony felhasználása úgy anyanyelven, mint idegennyelven is. Továbbtanulásra való lehetőségek felismerése, az erőforrások és a tanulási technikák kamatoztatása a szakmai előmenetel érdekében.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	• a szakterületre jellemző jelenségek, alaptörvények, fizikai mennyiségek és mértékegységek megismerése, megértése, illetve elsajátítása
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	• a logikus gondolkodás és a gyakorlati érzék fejlesztése • a fizika más területeihez tartozó ismeretek megalapozása • feladatmegoldó készségek fejlesztése • a középiskolai tananyag magasabb szintű elmélyítése • a szakterületre jellemző ismeretek elsajátítása • a jellegzetes szakeszköztár helyes kezelésének és használatának elsajátítása • a kísérletezési és az elektromos mérés technikai készségek kialakítása

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések

1. Definíciók. Tudománytörténeti áttekintés – mérföldkövek és kronológia. Az anyag szerkezete és az elektromos töltés fogalma. 2. Az elektrosztatikus tér vákuumban (levegőben). Coulomb törvénye. Az elektromos térerősség és fluxus. Gauss tétele. Az elektromos potenciál. 3. Az elektrosztatikus tér és a vezetők. A töltések eloszlása vezetőkön. 4. Az elektromos kapacitás és a kondenzátor. Az elektrosztatikus tér energiája. 5. A stacionárius elektromos áram (egyenáram). Vezetők elektromos ellenállása. Az elektromos feszültség. Ohm törvénye. Az egyenáram energiája és teljesítménye. Az elektromos ellenállás hőtermelése (Joule-Lenz hatás). 6. Félvezetők áramvezetése 7. Elektromos hálózatok és törvényeik. Ellenállások kapcsolása. Feszültségforrások kapcsolása. 8. A magnetosztatikus tér vákuumban. A mágnes és a mágneses tér. A Föld mágneses tere. 9. A stacionárius áram és a mágneses tér. A jobbkéz-szabály. A mágneses tér hatása áramtól átjárt vezetőkre. A mágneses indukcióvektor és a mágneses fluxus. Áramtól átjárt vezetők kölcsönhatása. A Lorentz-féle erő. Az Ampere-féle gerjesztési törvény. 10. A mágneses Gauss törvény. A mágneses tér vektorpotenciáljának fogalma. A Biot-Savart-Laplace törvény. 11. Az elektromágneses indukció. A Faraday-féle indukciós törvény. A kölcsönös indukció. Az önindukció. A mágneses tér energiája. 12. A váltakozó áram fogalma. A váltakozó áram előállítása és ábrázolása. LRC rezgőkörök. 13. Az eltolási áram. A Maxwell-egyenletek. Az elektromágneses tér és az elektromágneses hullámok.	• előadás, dialógus, magyarázat, táblai levezetés • alkalmasszerűen kísérletes szemléltetés és/vagy vetítéses bemutatás	• jelenlét nem kötelező, de ajánlott • https://atom.ubbcluj.ro/moodle/course/view.php?id=25

Könyvészet

1. Darabont S., Jakab K., Vörös A.: Elektromosság- és Mágnességtan I, Erdélyi Tankönyvtanács, Ábel Kiadó Kolozsvár 1999
2. Darabont S., Tapasztó L., Kertész K.: Elektromosság- és Mágnességtan II, Erdélyi Tankönyvtanács, Ábel Kiadó Kolozsvár 2003
3. Budó Á.: Kísérleti Fizika II, Tankönyvkiadó Budapest 1988
4. Hevesi I.: Elektromosság- és Mágnességtan, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1997
5. Szalay B.: Fizika, Műszaki Könyvkiadó Budapest 1982
6. A. Hudson, R. Nelson: Útban a modern fizikához, LSI OMAK Alapítvány Budapest 1994
7. Baranyi K.: A fizikai gondolkodás iskolája 2, Akadémiai kiadó Budapest 1992

8.2 Szeminárium	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Matematikai segédlet fizikus szemmel: gradiens, divergencia és rotáció 2. Coulomb törvénye. Az elektromos térerősség és fluxus. Gauss tétele. Az elektromos potenciál. 3. Kondenzátorok. 4. Vezetők elektromos ellenállása. Az egyenáram energiája és teljesítménye. Az elektromos feszültség. Ohm törvénye. Elektromos hálózatok és törvényeik. Ellenállások kapcsolása. Feszültségforrások kapcsolása. 5. Az elektromos áram mágneses tere. A mágneses tér hatása áramtól átjárt vezetők. Áramtól átjárt vezetők kölcsönhatása. Az Ampere-féle gerjesztési törvény. A Biot-Savar-Laplace törvény. 6. Az elektromágneses indukció. A Faraday-féle indukciós törvény. 7. A váltakozó áram. A váltakozó áram előállítása és ábrázolása. LRC rezgőkörök	• dialógus, magyarázat, feladatmegoldás	• jelenlét kötelező (maximum 3 hiányzás megengedett) • https://atom.ubbcluj.ro/moodle/course/view.php?id=25

Könyvészet

1. Darabont S., Jakab K., Vörös A.: Elektromosság- és Mágnességtan I, Erdélyi Tankönyvtanács, Ábel Kiadó Kolozsvár 1999
2. Darabont S., Tapasztó L., Kertész K.: Elektromosság- és Mágnességtan II, Erdélyi Tankönyvtanács, Ábel Kiadó Kolozsvár 2003
3. Moór Á.: Középszintű fizikapéldatár, Cser Kiadó, 2008
4. Szalay B.: Fizika, Műszaki Könyvkiadó Budapest 1982
5. A. Hudson, R. Nelson: Útban a modern fizikához, LSI OMAK Alapítvány Budapest 1994
6. Baranyi K.: A fizikai gondolkodás iskolája 2, Akadémiai kiadó Budapest 1992
7. Hristev: Probleme de fizică pentru clasele IX - X, Editura Didactică și Pedagogică București 1985
8. N. Gherbanovschi: Probleme de fizică pentru clasele XI - XII, Editura Didactică și Pedagogică București 1983

8.3 Laboratóriumi gyakorlatok	Didaktikai módszerek	Megjegyzések

1. Ellenállások csatlakoztatásának tanulmányozása 2. Ellenállásmérés Ohm törvénye alapján 3. Ellenállásmérés hídmódszer segítségével 4. Ellenállásmérés feszültségosztó segítségével 5. Feszültségforrások csatlakoztatásának tanulmányozása 6. Kirchhoff hálózati törvényeinek tanulmányozása	• kísérletezés, magyarázat, megbeszélés	• jelenlét kötelező (maximum 1 hiányzás megengedett) • a munkavédelem és belső szabályzat, illetve a gyakorlatok és a műszerezés ismertetése az első órán történik!
Könyvészet 1. https://atom.ubbcluj.ro/moodle/course/view.php?id=25		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával

A tantárgy célkitűzések felállításánál, annak tartalmi tervezésénél és a sikeres teljesítési feltételek megadásánál az iskolai oktatás és a Babeş-Bolyai Tudományegyetem földrajzi szomszédságában és vonzáskörében található tudományegyetemek tanterveit és tananyagait, illetve a kutatóintézetek és a különböző magáncégek vagy magánvállalatok munkapiaci igényeit vettük figyelembe.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok / 10.2 Értékelési módszerek / 10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	• a szakismeretek megértése és elsajátítása és a tantárgyi kompetenciák megszerzésének mértéke • félév végi írásbeli vizsga, melynek összetétele: feleletválasztós teszt (elméleti kérdések) és feladatmegoldás (1-1 Elektrosztatika, Elektrokinetika, Magnetosztatika, Elektromágneses indukció és Váltakozóáram feladat) - úgy a teszten, mint a feladatokon egyenként, szükséges elérni az átmenő minősítést! • 80 %
10.5 Szeminárium	• házi- és szorgalmi feladatok megoldása (minimum 50 % arányban kötelező, a többi hiányzó feladat 0 pontot ér, a megoldások teljes hiánya a vizsgázási jog elvesztéséhez vezet!) • a leadások ellenőrzése és a megoldások kijavítása, értékelése (minden hét késés a leadásban = - 1 p a maximálisan elérhető 10-ből), a szemináriumi jegy = az egyes feladatok értékeléseinek számtani középarányosa • 10 %
10.6 Laboratóriumi gyakorlatok	• az előzetes felkészülés és a munka menetőnek megfigyelése, a jegyzőkönyv tartalmi és formai követelményeknek való megfelelése • szóbeli ellenőrzés, az órai munkavégzés követése, a leadott kiértékelő jelentések ellenőrzése, kijavítása és értékelése (minden gyakorlat elvégzése kötelező, minden hét késés a leadásban = - 1 p a maximálisan elérhető 10-ből), a laboratóriumi jegy = az egyes jelentések értékeléseinek számtani középarányosa • 10 %
10.7 A teljesítmény minimumkövetelményei	
• az alapfogalmak ismerete • a szak eszköztár helyes használata • közepes nehézségi szintű feladat helyes megoldásának képessége • egyenként legalább 5-ös írásbeli-, szemináriumi- és a laborjegy	

Előadás felelőse

conf. dr. Simon Alpár

Szeminárium felelőse

conf. dr. Simon Alpár

Laboratóriumi gyakorlat felelőse

conf. dr. Simon Alpár

Kitöltés dátuma
2022-05-01

Az intézeti jóváhagyás dátuma
2022-05-03

Intézetigazgató

conf. dr. Járai-Szabó Ferenc
